

Begejstringen for det nordiske, det germanske fandt vej i de videnskabelige miljøer i Tyskland i 1930'erne. Indenfor sprogvidenskab, historie, jura, medicin osv. blomstrede race teorierne frem. Men det gjaldt ikke kun i Tyskland. I Uppsala etableredes ligefrem et selvstændigt racebiologisk institut og i Danmark sporede den nazistiske ånd klart i den kulturelle debat.

Et meget karakteristisk eksempel på tidens brug af netop vikingetiden i et moralsk ærinde med klare racistiske undertoner ses i forfatteren Th. Knudsens bog: "Vikingemennesket, En Beretning om Viljens Stordåd (1940)".

Knudsen var i 1930'erne formand for det stærkt konservative Dansk-Nordisk Samfund.

Og jeg har vægtige grunde til netop at vælge mig vikingetiden som grundlag for min betragtning over det nordiske. Thi det kan ikke skarpt nok fremhæves, at det nordiske livssyn, der i tiden mellem år 800 og år 1000 brød frem i en storslåethed, der har blændet alle senere århundreder, blev udformet til sin fulde renhed og styrke i en skæbnebestemmende åndelig kamp mellem to væsensforskellige menneskearter.

Alle forhistoriske fund viser os, at Norden har været beboet af to i det ydre vidt forskellige menneskearter, bedst kendt under betegnelserne langskaller og kortskaller. Hvorledes det er gået til, at Nordens lande er blevet bebygget af disse to udprægede mennesketyper, ved vi ikke, og for min betragtning har dette spørgsmål slet ingen betydning. Jeg går ud fra den kendsgerning, at samlivet mellem de to menneskearter er så gammelt som Norden selv.

Fra den historiske tids begyndelse synes det, som om de politiske og sociale kampe mellem de to menneskearter er stilnet af, og samlivet mellem dem har i det hele formet sig ret harmonisk. Men i alle vikingetidens nordiske folkesamfund trådte forskellen mellem den lyse langskalle og den mørke kortskalle dog klart for dagen i skellet mellem *fribåren mand og træl*.

Vistnok er det rigtigt, at modsætningen mellem den lyse og den mørke menneskeart ikke altid dækkede modsætningen mellem fri mand og træl, men det er ligeså sikkert, at i vikingetidens Norden blev den mørke kortskalle kun sjældent vurderet højere end som træl. Begrundelsen herfor søgte man dog allerede dengang ikke alene i det legemlige artspræg, men fremforalt i det dybere liggende sjælelige.

Berettigelsen til at drage et sådant sjæleligt skel mellem de to menneskearter er blevet anerkendt også af de mænd, der i vor tid alvorligst har stræbt efter at forstå de nordiske folks egenart. Vi er ikke her i Norden tilbøjelige til at anlægge filosofiske racebetragtninger, men så længe vi i Danmark har beskæftiget os med Nordens Hedenold, har forskere dog været enige om at skelne skarpt mellem de to mennesketypers åndelige indstilling, ja, de har været rent ud forbavsende enige om, hvilke væsentlige karakteregenskaber, der er særegne for hver type. Når jeg derfor her nøjes med at anføre den karakteristisk, som en af de mest varmhjertede og skarpsindige af forskere af Hedenold, *Axel Olrik*, har givet af de to menneskearter, gengiver jeg en næsten almen opfattelse. Forskellen i sjælsevner mellem langskaller og kortskaller skildrer Olrik således:

"Langskallen er forstandig og viljestærk. Han bringes ikke let ud af fatning; han er vidtskuende i sine planer og snarrådig i udførelsen; er nøgtern overfor religiøse og kunstneriske bevægelser. Hans nydelser er simple og sanselige; kan han anspænde sig til tider, ynder han også den lange vinterhvile og den rigelige nydelse af mad og drik. Kortskallen er mere en slider, udholdende i arbejdet, men smålig i sin tankegang, giver tabt overfor en uventet situation, men hænger stædigt fast ved nedarvet bygdevane, har derfor svært ved at samle sig om større samfundsinteresser eller lægge vidtskuende planer, selvom han ofte har let ved at opfatte og iagttage; han har hang til misundelse, til tungsind og grublen, til religiøs bevægelse, og har anlæg for digtekunst og toner-, stemningsmenneske altså, dog med mere mørk eller mere lys bundfarve i de forskellige egne af Norden."

På baggrund af denne almindelige karakteristisk af de to typer kan der drages følgende slutning:

Bag de to menneskearter, den lyse langskalle og den mere eller mindre mørke korts-kalle, fornemmer vi *brydningen mellem de to væsensforskellige livssyn*. Det, der gør vikingetiden til det strålende friske morgengry over Norden er, at det i disse århundreder så ganske blev den lyse menneskeart med dens vidtskuende, dybt alvorlige, men tillige kraftfulde og sin inderste klangfarve lyse livssyn, der kom til at bestemme Nordens politiske, sociale og åndelige skæbne. Politiske og socialt skabte denne lyse menneskeart en høvdingetid og i åndens verden en lystid uden mage, - en tid, hvor den hele åndelige kraft fortættede sig i skildringen af den store og evige verdenskamp mellem lysets menneskeværende og menneskehøjnende magter og mørkets misundelige, smålige, menneskeødelæggende kræfter.

Det nordiske var således aldrig en del mere eller mindre hensigtsmæssige og løst sammenhængende forestillinger. Det var *et artsbestemt livssyn*...

Jeg behøver sagtens ikke at tilføje, at dette nordiske høvdingesyn var så fjernt som kun tænkeligt fra al moderne demokratisk tankegang. Vikingetidens nordboer anerkendte kun ligheden mellem fribårne mænd. I det Norden, hvorfra vikingetogene gik ud, bestod naturligvis også denne form for lighed. Men iøvrigt hvilede hverdagssamfundene hjemme i Norden på den naturlige ulighed, der opstår, hvor de byder, der har evnen dertil, og de lyder, som ikke evner mere...

Det er således af den største betydning for fremtiden, at det nationalsocialistiske Tyskland hævder et nyt syn på vikingetogenes værd, og at grundtanken i dette syn er den samme, som et af vikingeforskningens største navne, Johs. Steenstrup, alt fremsatte som sit standpunkt i 1880'erne, nemlig, at det er Norden, der på ganske afgørende punkter har været den ydende part, den værdiskabende faktor i Europas politiske og kulturelle historie fra år 800 til tusindåret, medens det, som Europa i samme tidsrum gav Norden af værdier, ikke bør sættes synderligt højt. Den nye tyske forskning tilføjer, at Nordens vældige angreb på vesterlandene så langt fra at være barbariske plyndringstogter må opfattes som et fuldt berettiget *forsvar* fra Nordens side. Thi efter at Karl den Store med strømme af blod havde brudt de saksiske folk tapre modstand imod kejserens senromerske og kristne politik, forstod Nordens folk, at den samme skæbne truede deres politiske og kulturelle selvstændighed. Da slog de til og slog så hårdt til, at Norden i århundreder befriedes for at lide Midt- og Vesteuropas skæbne.

Som første led i den nordiske skæbne, vikingetogene påførte Europa, vil jeg nævne *overføringen af nordisk blod* til netop de europæiske folk, angelsaksere og franker, der skulle blive det politiske og kulturelle tyngdepunkt i middelalderen. For Tyskland fik dette forhold ingen eller ringe betydning; men Tyskland var utvivlsomt også det land, der mindst havde overførelse af nordisk blod nødvendig...

Og til lykke for Europa foregik denne overføring af det friske, nordiske blod ikke således, at nordboerne blandede blod med de vesteuropæiske folk. Vel må vi antage, at adskillige nordiske mænd søgte sig kvinder blandt de folk, de bekrigede, og fra vesteuropæernes side synes der ikke at have været nogen uvilje imod at indgå sådanne forbindelser. Men der fik dog langt større betydning for Europas fremtid, at nordboerne i visse dele af vesterlandene opbyggede folkesamfund, hvor det rene nordiske blod så godt som enerådende kom til at bestemme landenes skæbne.